

28.5.2021

STANOVISKO

Výboru pre právne veci

pre Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

k správe Komisie o právnom štáte za rok 2020
(2021/2025(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko (*): Ilhan Kyuchyuk

(*) Postup pridružených výborov – článok 57 rokovacieho poriadku

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre právne veci vyzýva Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. pripomína, že Únia je založená na spoločných základných hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám, ako sú zakotvené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), pričom ide o spoločnú zodpovednosť Únie a členských štátov a touto skutočnosťou nie sú dotknuté články 4 a 5 ZEÚ; pripomína, že zásadami právneho štátu sú zákonnosť, deľba moci, rovnosť pred zákonom, právna istota, zákaz svojvôle výkonnej moci, existencia nezávislých a nestranných súdov na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany a súdna kontrola; zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby sa tieto zásady dodržiavali a uplatňovali v každom členskom štáte, pretože to vedie k posilneniu dôvery občanov vo verejné inštitúcie;
2. okrem toho zdôrazňuje, že dodržiavanie zásad právneho štátu je dôležité z hľadiska fungovania vnútorného trhu, pretože posilňuje dôveru v súdnictvo a je spojené s ochranou finančných záujmov Únie;
3. víta správu Komisie o právnom štáte za rok 2020 (ďalej len „správa“) a dôležitosť, ktorú správa prikladá justičnému systému, ako aj kapitoly týkajúce sa jednotlivých krajín;
4. zdôrazňuje v súlade so správou, že účinné justičné systémy, ktoré sú formálne aj vo svojej podstate nezávislé a účinné, majú zásadný význam z hľadiska dodržiavania zásad právneho štátu, najmä s cieľom zaručiť účinnú súdnu ochranu a spravodlivé súdne konania pre občanov a podniky vo všetkých oblastiach práva; zdôrazňuje najmä, že je potrebné, aby súdnictvo mohlo v súlade so zásadou deľby moci vykonávať svoje funkcie úplne nezávisle a bez zásahu akejkoľvek inej inštitúcie alebo orgánu vrátane politického zasahovania; okrem toho zdôrazňuje, že v záujme zabezpečenia nezávislosti a nestrannosti sudcov je pred prijatím akéhokoľvek rozhodnutia nevyhnutné stanoviť jednoznačné pravidlá týkajúce sa zloženia súdnych orgánov, postupu vymenovania, dĺžky výkonu funkcie a dôvodov na vylúčenie a odvolanie z funkcie;
5. konštatuje, že nezávislosť súdnictva vzbudzuje v niektorých členských najmä vážne obavy; berie na vedomie skutočnosť, že Maďarsko a Poľsko podali v marci 2021 žalobu o neplatnosť nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie¹, ktorého cieľom je reagovať na porušenia zásad právneho štátu s dosahom na finančné záujmy Únie; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2092 nadobudlo účinnosť, je priamo uplatniteľné od 1. januára 2021 a v celom svojom rozsahu je záväzná pre všetky viazané a platobné rozpočtové prostriedky vo všetkých členských štátoch, najmä pokiaľ ide o vyplácanie finančných prostriedkov z nástroja NextGenerationEU, a že jeho uplatňovanie inštitúciami EÚ nepodlieha prijatiu usmernení ani súdnemu výkladu;
6. domnieva sa, že pravidelné preskúvanie zásad právneho štátu má veľký význam,

---

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

a oceňuje úsilie Komisie o podporu štrukturálnych reforiem v oblastiach obsiahnutých v správe, a to i pokiaľ ide o podporu a usmernenia adresované členským štátom pri prístupe k štrukturálnym fondom; vyjadruje však presvedčenie, že hoci je správa dôležitým monitorovacím nástrojom, je nevyhnutné sformulovať jasné odporúčania týkajúce sa zistených problémov a prijať potrebné následné opatrenia; naliehavo žiada Komisiu, aby s cieľom zabrániť zhoršeniu situácie v oblasti právneho štátu vo vnútroštátnych justičných systémoch podľa potreby rózne využívala postupy v prípade nesplnenia povinnosti, a naliehavo žiada Radu, aby obnovila všetky prebiehajúce konania podľa článku 7 ods. 1 ZEÚ vrátane vypočutí týkajúcich sa nového vývoja situácie a informovala o nich Parlament;

7. vyzýva Komisiu, aby zároveň podporovala a posilňovala spoluprácu medzi členskými štátmi v oblasti právneho štátu a aby pritom čerpala podnety z odporúčaní Benátskej komisie Rady Európy, pokiaľ ide o zlepšenie situácie v oblasti právneho štátu v Únii;
8. s uspokojením konštatuje, že správa obsahuje samostatné kapitoly týkajúce sa jednotlivých krajín a snaží sa zlepšiť spoločnú metodiku pre všetky členské štáty; vyzýva však Komisiu, aby poskytla zmysluplné, jednoduché a jasné porovnanie medzi jednotlivými vnútroštátnymi justičnými systémami, a to s cieľom zdôrazniť, kde by sa mohli na porovnateľné systémy uplatniť najlepšie postupy a ako by sa dali nezaufate napraviť podobné nedostatky, vďaka čomu by členské štáty mohli napredovať pri rozvoji účinnosti svojich justičných systémov; odporúča, aby Komisia navrhla potenciálne uplatniteľné nástroje v prípade každého odporúčania pre danú krajinu, a zdôrazňuje, že vypočutia musia byť objektívne, založené na faktoch a transparentné, pričom členské štáty musia spolupracovať v dobrej viere a v súlade so zásadou lojálnej spolupráce, ako je zakotvená v článku 4 ZEÚ;
9. poznamenáva, že správa sa oprávnene zaoberá potrebnou digitalizáciou súdnych konaní a odbornou prípravou sudcov; pripomína, že medzi členskými štátmi pretrvávajú výrazné rozdiely v úrovni účasti na odbornej príprave zameranej na právnické povolania, a vzhľadom na význam takejto odbornej prípravy pre riadne vykonávanie a uplatňovanie práva Únie vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti vykonala analýzu a posúdenie jednotlivých vnútroštátnych stratégií; pripomína, že rozhodnutia založené na umelej inteligencii, robotike a súvisiacich technológiách musia naďalej podliehať zmysluplnému ľudskému posúdeniu, úsudku, zásahu a kontrole, keďže by inak mohli okrem iného ohroziť rovnaké zaobchádzanie s občanmi alebo právo na prístup k spravodlivosti; pripomína, že Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uplatňujú súdne orgány len pri vykonávaní európskeho práva, pričom je však v záujme rozvoja spoločnej kultúry právneho štátu dôležité, aby sa práva zakotvené v charte vždy zohľadňovali v občianskoprávných a správnych konaniach; vyzýva preto Komisiu, aby zvažila aj vzdelávacie moduly pre sudcov a právnikov zamerané na chartu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v správe sa nehovorí o odbornej príprave advokátov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že správa sa nezaoberá právami stanovenými v článku 47 charty, ako je právo na obhajobu a zastúpenie a právo na právnu pomoc; vyzýva Komisiu, aby rozsah svojej ďalšej správy rozšírila aj na tieto oblasti;
10. vyzýva Komisiu, aby posúdila rozšírenie rozsahu pôsobnosti správy na všetky piliere právneho štátu vrátane rovnosti pred zákonom, a to monitorovaním ochrany základných práv a konkrétnejšie práv menších, rodových a kultúrnych rozdielov, prístupu k

spravodlivosti a nástrojov používaných v boji proti diskriminácii a nenávisným prejavom; ďalej Komisiu vyzýva, aby posúdila rozšírenie rozsahu pôsobnosti správy tak, aby zahŕňal digitalizáciu súdnictva a závažné porušenie zásad právneho štátu, ktoré dostatočne priamym spôsobom naruša správne finančné riadenie rozpočtu Únie alebo v prípade ktorého existuje závažné riziko takéhoto narušenia;

11. opätovne pripomína, že zásady právneho štátu sa uplatňujú vždy, a to aj v čase krízy, a že pri opatreniach prijímaných v rámci boja proti pandémie COVID-19 sa musí zabezpečiť dodržiavanie právneho štátu; zdôrazňuje, že opatrenia prijaté v nadväznosti na pandémiu COVID-19 v niekoľkých členských štátoch poskytli ďalší podnet na využívanie nástrojov IKT zameraných na uľahčenie komunikácie súdov s právnikmi a inými stranami, čím sa zvýšila transparentnosť a umožnil online prístup k súdnym rozhodnutiam; konštatuje, že demokracia, prístup k spravodlivosti a fungujúce inštitúcie sú základnými kameňmi prosperujúcej spoločnosti, a to najmä za mimoriadnych okolností, a že súdne systémy a súdnictvo musia byť schopné odolávať aktivitám a opatreniam zameraným na oslabenie a narušenie právneho štátu; vyzýva Komisiu, aby posúdila vplyv digitalizácie súdnictva na najzraniteľnejších občanov, t. j. tých, ktorí nemajú prostriedky alebo potrebné zručnosti na prístup k digitálnemu justičnému systému; okrem toho Komisiu naliehavo vyzýva, aby naďalej posudzovala, či núdzové opatrenia súvisiace s ochorením COVID-19 podliehajú súdnemu dohľadu, a aby zabezpečila, aby takéto opatrenia okrem toho, že majú byť sociálne spravodlivé, boli aj odôvodnené, časovo obmedzené, potrebné a primerané, a aby prístup k súdnym prostriedkom nápravy nebol neprimerane ovplyvnený zatvorením súdov.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	27.5.2021
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 19 -: 3 0: 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Pascal Arimont, Manon Aubry, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Patrick Breyer, Evelyne Gebhardt, Andrzej Halicki, Heidi Hautala, Ilhan Kyuchyuk, Angelika Niebler, Emil Radev, Luisa Regimenti, Yana Toom, Kosma Złotowski

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

19	+
PPE	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Jiří Pospíšil, Emil Radev, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Renew	Pascal Durand, Ilhan Kyuchyuk, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Ibán García Del Blanco, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken, Lara Wolters
The Left	Manon Aubry
Verts/ALE	Patrick Breyer, Heidi Hautala

3	-
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton

3	0
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
NI	Mislav Kolakušić

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania